

НИКОЛИН

ЧИКА ЈОВИН ЛИСТ.

I. VIII

1887.

Рибџа гњезда. (Види опис на стр. 66.)

РИБИЈА ГЊЕЗДА

(Види слику на стр. 65.)

Ко прочита овај наслов, зачудиће се и рећи ће: па зар и тога има? — Има дабогме. Чегатима нема на овом белом али шареном свету! Природа је врло богата.

За сада се зна само за једну врсту риба, која не за себе, већ за свој мрест (икру) из које ће се рибице излећи, праве гњезда. Те се рибе зову *балавци*, немачки *Stichling* латински *Gasterosteus*.

Балавац живи у некојим рекама, језерима и баруштинама. Гњезда гради од сламчица, травчица, жилица, коренака и чега год још у води нађе. То гњездо спочетка није шупље, само је у среди мекше и лабавије него према површини, и тек се после балавац унутра увуче и ту се донде дрмуса и могољи док лепу, глатку, округлу руну, не направи те тако гњездо изгледа као колчак (муф). Ту женка омрести икру, а по том се

више не брине за њ. А мужјак има још посла, он сад затвори и један и други отвор, пак кад се рибице излегу, оне ће већ саме себи пробушити излазак.

Балавци имају на леђима оштра пераја, која могу да наостре, — а то чине онда, кад се туку један с другим или кад их каква речна тица хоће да прогута и онда се више пута деси да јој балавац у грлу заседне и угуши је.

Балавци су најмање рибе, тек 7½ центиметра дугачке, а понекоје су још много мање.

Још има нешто необично на тој риби. Потрбушина јој је беличаста а полеђина сива. Но кад је надражен онда мења боје. Онда му беличасти трбу дође или као пламен црвен, или поморанцаст или ружичаст; а леђа се превијају из зелене у плаву боју или се златуцају.

КОД УЈАКА.

Разговори

Пише Ђ. С. Натодски.

Браца, браца! Ево, дошла су кола од ује, да нас носе у госте“ — тако ме дочека мој мали брат Ђура још на авлијски врати.

„А кад су дошла кола?“ запитам ја родосно.

„Знаш кад си ти отишао к Вељи, а ја и Милка одемо к Мирку, да се играмо. Ми сели пред авлијска врата, па се играмо воденичара. Кад уједаред чујем, где неко виче: Ђуро! Милка! Кад ми погледасмо тамо, а оно Стева, ујин кочијаш. Ала смо се радовали! Метне нас све на кола, те нас довоза кући. Кад ми пред капију а мама баш

залива у баштици. Зачудила се одкуда кола пред капијом. Па кад је видила, да су од ује, и она се обрадовала Јел'браца, кад' ћемо ићи?“

„Па ваљда сутра; него хајдемо унутра.“

Сад да вам је било стати, па гледати, кад ме видеше из собе кроз лабрњи прозор, како истрчаше пред мене и Милка и мала Анђа и Паја, дакле сва моја браћа и сестре, те сви у глас повикаше; Ево кола од ује! Ићићемо уји! — једва сам дошао до собњих врата, тако су ме вукли, да чујем од сваког посеце.

„Но, браца, јесил чуо, ићићемо уји — дочека, ме мати.

„Чуо сам; а када ћемо ићи?“

„Па сутра“.

„Е ал ја хоћу да понесем, којешта на салаш, да се забавим.“

„Па добро, понеси. А шта бити ко онако?“

„Па ја би понео неколико књига, а и“

„Но шта још?“

„Та ја би да ми купите ашов и мотику, хоћу тамо, да конам.“

„Па добро, купићемо ти.“

„Е и мени обруч и лопту“ — повиче Милка.

„А мени пушку и сабљу“ — повикаше у глас Ђура и Паја.

„Добро добро, купићемо сваком, што треба —“ рече смешећи се мати.

После ручка било нас је по читавој вароши. Та забога, да разгласимо, да идемо уји у госте, те да се опростимо.

Одем и ја до мог Веље, да и њему јавим радосну вест.

„Хеј Вељо, ићићу уји у госте!“ викнем још с' врата.

„Шта у госте — убезекну се он. Кад брже сад си овде био, па ниси говорио, да ћеш ићи?“

„Па нисам ни ја знао, него кад сам отишао кући а кад тамо, а оно дошла кола по нас.“

„Благо теби. Ја нећу ићи никуд. С киме ћу се ја онда играти — рече он снужден.“

Тек сад се ја сетим, да Веља неће бити тамо; а где није Веља, тамо није ни за мене добро. Шта-ћу сад? — Ха сад знам!

„Знаш шта Вељо, идем ја да молим матер, да и тебе поведе.“

Хоћеш?

„Та ја хоћу, али ме неће хтети твоја мати повести, јер и онако вас има много.“

„Идем ја.“ И како сам почео

трчати из његове авлије, нисам ни стао до куће.

Уђем сав задуван, те потражим матер.

„Шта је, шта је, што си се тако задувао?“

„Знаш шта мати, хајде, да поведемо Вељу с' нама, јер ја не знам како ћу се играти тамо без Веље.“

„Па ја не марим, само ако ће га пустити његови родитељи.“

„Идем ја да молим.“

Опет ја у највећем трку дођем Вељиним родитељима те их станем молити, да га пусте, да иде самном. Овамо онамо допустише.

О наше радости! Све играмо; идемо од једног друга до другог, те се хвалимо и сладимо им, како ћемо се тамо играти; све им зазубице расту.

Веља донесе свој ашов и грабље к мени, да не би морао сутра ујутру носити; а тако исто и своју збирку буба. Ја опет свој ашов и мотику метем у кола под седиште а збирку (али била је мања него Вељина) у седиште. Милка пакује своје обруче и лопте (имала је једну малу и једну здраво велику); а Анђа опет воза своју нову лутку у колици, вели, да је навикне на путовање; а Паја и Ђура се „ексецирају“ са својим сабљама и пушкама, једном речи све се то живо спремало.

У том нас ухвати и ноћ. Седнемо за вечеру, а после вечере, у легало, да би што раније устали.

Мала Анђа метнула своју лутку у колица, да спава, али одмах поред свог креветца; а Паја и Ђура метнуше своју сабљу и пушку поред себе у кревет; једно зато, да их неби заборавили, а друго ако би (као што они кажу) дошли лопови, да их све исеку и поубијају.

Кад сам се ујутру пробудио, а мати већ устала.

Ја се брзо обучем; па будим све редом. Једва их поизбудим, јер, знате, у јутру је најлепше спавати.

Доручкујемо. Сваки је зграбио своје, те носи на кола, само да не заборави. Сви се лепо сместимо, те одемо по Вељу.

Кад ми тамо, ал он нас већ чека на авлијски врати. Попне се и он на кола, Стева ошину; а ми појурисмо као муња.

За тили час оставимо варош, те се машисмо поља. Није да тера Стева, него све се праши око нас. Тако је терао Стева нека по сата. Сад пусти коње, да се мало одувају.

„Видите ли, како на један мах стадоше.“

„Јест. А јели то онај што се онога плашио онда, кад сте били пре код нас? Плаши-ли се и сад?“

„Да то је тај. Сад да видите, сад се не плаши ничега ма шта метнули пред њега.“

„Па зар се може коњ одучити од зазирања?“

„Може богме. Ето ја сам овог одучио овако. Чим се од чега уплаши, па почне скакати, ја га ухватим за улар, те шибам, док га не натерам, да дође до оног и не пређе преко њега. Тако сам више пути радио и кад сам га једанпут претерао преко медвеђе коже, коју су изнели били, да се суши, од које се био поплашио, од оно доба не боји вам се тај ничега. Тако би требало и многу децу одучити од плашње. Само да чујете како сам ја мог Влајка одучио. Није вам тај смео изаћи у вече напоље ни за живу главу; али знате ја сам туђ слуга, те морам радити; а кад ми је милостиви бог дао малу замену, зашто се небих одморио. Хвала бо-

гу већ је велички од 12 година, па већ може чувати коње на паши; али он несме. А ја ко велим кад се може коњ одучити, зацело може се одучити и човек од те слабости. Једанпут га поведем собом на пашу. Ја мало прилегнем, а њему кажем, да припази мало. Лепа месецина ко дан, а ја се пружим по трави и заспим. Уједаред трже ме из сна врисак. Скочим, а мој ти се Влајко покрио по глави opakлијом, па се дере. Тргнем му с' главе opakлију, те га дигнем. — Та шта ти је, шта се дереш? запитам га. Он тек показа руком на нешто, што трчаше преко поља, па га уједанпут нестаде. Погледам на небо, те ми би све јасно.

„Па шта је то било? — запита радознало Веља.

„Па готово ништа. Видили сте ваљда, да кадкод на ведром небу имаде, по који мали облачак, те се жури преко неба. Тако је било и те вечери. Кад сам га мало умирио, видим где се још један мали облачак упутио тим истим путем, као и онај први. Кажем му нека гледа на месец. Он погледа. Сад му кажем, нека брзо гледа доле на поље и виде, како опет трчи преко поља оно исто што је и пре видио. Сад је с' радошћу гледао, како трче сенке по пољани. Но он се ипак још бојао од којечега, док га ја нисам мало по мало окуражио које лепо а које богме и штапом. Час му се учини од цбуна човек где чучи; одсечено дрво држи за мртваца и шта ти ја знам, шта све он види. Ал' ја богме силом га одвучем донде, па га уверим, да се преварио; и тако ја њега за неколико недеља одучим од те лудорије. Па сад вам иде тај кудгод хоћете, и у којегод доба хоћете.“

„Ено ујиног салаша — уђе нам у реч мати.

„Ено! Ено! И ја га видим! И ја!“ повикасмо сви.

Ево како је изгледао из далека. Свуд унаоколо било је засађено више редова јабланова и багрема, те је изгледао као у шуми; а велика магаза се издигла изнад дрва, а између грања беле се стаје.

Ево нас већ улазимо међу редове дрвета. Већ су нас опазили; ено отварају капију.

Гле браца — тек повиче Паја — колики је оно кер, као ждребе. Јао ако нас тај повија!

„Неће, не бојте се, везаћемо ми њега једно два три дана, па ће се он научити на вас.

„Ено ује и ујне! повикаше у глас Милка и Бура. „О, гле мојих, како су ми нарасли — рече уја скидајући нас (т. ј. мене и Вељу није) с' кола; а ујна тек привати од ује на цмокац.

„Ајдмо унутра, имамо овде још два госта госта, Милету и Васу“.

„Јесули то пријатељ-Јоцина деца? запита мати ују.“

„Јесу. Довео сам их, да се играју ту с' нашим. Један иде у прву гимназију, а други у другу.“

Уђемо унутра, ту се за час упознамо с' гостима.

Седили смо мало унутри, али не волемо ми унутри, ми би напоље, да видимо како је тамо. Све извирујемо кроз прозор.

„Хајдмо ми децо напоље — рече уја, кад је видео шта ми хоћемо. Дед Анђо руку, а ти Милка ухвати је за другу руку; а ти браца Ђуру и Пају за руку. — Сад хајдемо у башту.“

Ао да велике баште! Све засађено цвећем и дрвима. Ала ћемо се моћи играти! Има јабука, па кајсија,

па крушака! То ће бити живот! Па гле лепих буба! Сада ћу и ја имати толику збирку као и Веља.

„Ала има лепог цвећа — јер то се допадало Милки. Ала ћу правити ките и плести венце!“

„А гле мени јабука и крушака“ — узвикиваше Паја и Бура!

„Одите децо овамо, да вам дадем крушака с' дрвета, које сам ја сам садио. Видите како је леп плод и како лепо право расте; а то све учинило је брижљиво неговање. То је од оног дрвета, што је код вас у авлији.“

„Јелте ујо, јестели ви скр'али грану, па је заболи овде?“ — запита Милка чисто радосно, што је она тако што погодила, јер је она била уверена, да је тако.

„Иди, лудо мала, како бито радио! Ти не знаш, ти си била још мала, кад смо ја и ујна били код вас, па нам изнесу крушака с' оног вашег дрвета. Мени се допадне, те неколико семена метем у шпаг, да их овде посадим.“

„Па какво је семе у крушци? упаде Паја. Ја неznam да има, јер ја увек поједем читаву крушку, само бацам петељку.“

„Чекај, ево га.“

„Па из тог малог изађе тако велика крушка?!“

„Па дакако. Семе сам турио у земљу, па сам то место заливао. Под утицајем влаге, почне семе да бубри; сокови да струје и љуска се на семену распадне. Не задуго тек пробише два листка из земље. Сунце пече а биљка се све већма и већма развија. Добије гранчице и лишће, корен сиса из земље рану за биљку, те је онда разашиле по читавом биљном телу, која непрестано јури по биљци, као крв по човеку. Те тако се биљка развија, цвета и плода доноси.“

(Наставиће се.)

ЉУБИЧИЦАМА.

Љубичице, љубичице,
Мило моје цвеће,
Кад вас видим, онда знадем,
Да је ту пролеће.

Ви сте деца љубичица
Мога прамалећа —
Младе знанке, милованке,
Пратила вас срећа!

Ваш је мирис пун песама,
А бајно вам лице,
Ваш је цветак к'о анђелак
Невине дечице.

Ил' ете лепше у китици,
Ил' кад ете у венцу —

Само велим: ја се клањам
Пролетњем првенцу.

Миљенице, љубичице,
Цватите ми младе,
Нек ми ови ваши дани
За мало осладе. —

Дахните ми љубичице,
Кићенице моје,
Мисли само к вама лете,
Око вас се роје.

— Сад се праптам, да ете здраве
Све тамо у трави! —
Мислим на вас и мислићу
У сну и на јави. —

Црнко.

ЗАВИДЉИВАЦ И ТВРДИЦА.

Неки богаташ хтеде да о свом кр-
ном имену награди све своје слу-
ге. Позове их дакле себи и даде
сваком, што му је намењено било. Још
су на реду двојица; један од њих беше
врло тврдица, а други пак врло велики
завидљивац. Богаташ их овако ослови:
„Вама дајем да бирате, и зато иштите
што вам срце жели. Само додајем: прво,
да само један од вас двојица сме иска-
ти; друго, онај што први захте добиће,
али онај други који није искао добиће
то двоструко; треће да тако шта иш-
тете што сам у стању дати.“

Други честити људи знали би шта
ће искати поред ових услова, али ова
два не знадоше. Дуго су мислили шта
да ишту. Ниједан од њих није хтео да
буде први.

Завидљивац мишљаше: не могу ни-
како допустити, да ова ципија, која ина-
че прилично стоји, добије дванут толи-

ко, колико ја. Ја богме нећу искати
први, нека иште он.

Тврдица пак мишљаше овако: Сам
ћу себе оштетити, ако будем први ис-
као, и тако ће овај завидљивац добити
двострук поклон. Никако нећу први
искати.

Богаташ је дуго чекао на одговор,
али кад виде да ниједан неће да је пр-
ви, заповеди завидљивцу да иште.

Ово је грозно, помисли завидљивац,
ако заиштем кућу и два коња, ципија
ће да добије две куће и четир коња.
Не, пре ћу искати што рђаво. И окре-
нув се богаташу рече: „Милостиви гос-
подару, ја молим да ми оцепите пет
батина, али овај други да добије десет.“

Сви који се ту нађоше пренуше у
смеј, а њих обојица остадоше истина
без батина али и без дарова, показав
врло гадан пример зависти и ципилука.

Превео: Б. М.

ЈЕДНОМ ДЕТЕТУ.

(Од Томе Худ-а)

Дете! Грли мајку своју,
 Док ју живу држи Бог!
 Доћ' ће доба: грлио би,
 Али не ћеш имат' ког.
 — Дете! грли мајку своју.

Завируј у око њено,
 Огледало љубве јој.
 Уздишући тражићеш њен
 Поглед љунки — залуд хој!
 — Завируј у око њено!

Љуб' јој усне, док су вреле,
 Док још могу љубити.
 Ах, на ледној усни њеној
 И *швоја* ће с' следити.
 — Љуб' јој усне, док су вреле!

Моли с' увек Богу за њу —
 Не бил' ју поживио!
 Доћ' ће данак, кад би *швојим*
 Живот њен искупио.

— Моли с' увек Богу за њу!
 По Грегушу Коста Николић.

КАКО СЕ БОГАТОМЕ ВЕРУЈЕ, А СИРОМАХУ НЕ.

(Прича.)

Једном један богат човек осиромаша, па није имао ни хлеба у кући. Кад је тог сиромаша кум славио славу, он позове и Петра (сиромаша) на славу. Петар није имао куд и камо, каже жени да узајми брашна и да умеси погачу.*) Кад је дошао тај дан да иде куму, он узме погачу и пође.

Кум му није био у том истом селу, него у другом, те је требало много да се иде. На по пута ожедни, те мане погачу доле и оде на бунар, који је био поред пута, да пије воде. Док је он пио воде, дођу неке чобански пси те зграбе погачу и утеку.

Кад Петар остане без погаче, ожалости се но ипак пође куму, мислећи, да му све исприча како је и шта је.

Кад Петар дође у кућу свога кума, а кум га случајно ушита где му је по игача, то га ушита пред гостима, а Петар исприча све шта се догодило.

Кад гости то чују, они се почну гуркати, говорећи међу собом: „Лаже, лаже!“

Петар је ћутао; а шта је друго и знао, код куће се тужио жени како му нису веровали.

*) Јер у нашим крајевима кад се иде куму срамота је не понети погачу.

После неколико година наиђе Петар (копајући оно мало своје баштице) на ћуп с новци. Кад је Петар опет постао богат, а он купи сво своје старо имање и опет постане богат као што је негда био.

Кад дође опет онај дан да Петров кум слави славу, он позове и Петра. Петар је имао нешто мало посла код куће и задоцни се.

Кад је стигао куму, а он га и гости његови свесрдно дочекају, особито кад виде како је бела погача.

Кад се изнесе вечера, они га питају: „Зашто си тако одоцнио?“ А он каже им, шале ради рече овако: „Изгризли ми мишеви све што год је било гвоздено на колима, па сам морао да зовем ковача да их поново окује.“ А гости повикаше: „Биће, бићи тако! Неће кум лагати!“

Мишеви су могли изглодати гвозђе, а пси нису могли појести погачу! Еј, еј! Али да, онда је био кум сиромаша, а сад је богат.

У Сриској Кларнији.

Прибележио Огњан Кузмановић.

прив. уч. Ц. разр. Ђимн.

СТУДЕНАЦ У ЦАРИГРАДУ.

Турци (као и уопште Мухамеданци) у многим шточему заостали су иза народа просветне Европе. Али имају се и они чиме подичити, имали би и од њих што научити. О јунаштву њиховом нећу ни да говорим; у томе смо се ми с њима много пута огледали и кад је год у нас слоге било нисмо остали постидни. Умереност и трезвеност њихова много им помаже и користи, дочим нас наше теревенке уз вино и ракију само млитаве и на зло наводе. Лепо и похвално је што Турци много држе на чистоту свога тела. Њи-

хова им вера заповеда, да се што више пиркају и купају. Чистота тело снажи а прљавшина руши и поткопава здравље.

Па онда Турци много држе на чисту, свежу пијаћу воду. Ко хоће задужбину какву да учини он сагради студенац и остави новац да се тај студенац увек чисти и у реду одржава. У турским местима наћићете много и то врло лепих студенaca, „ко је жедан да с' воде напије.“

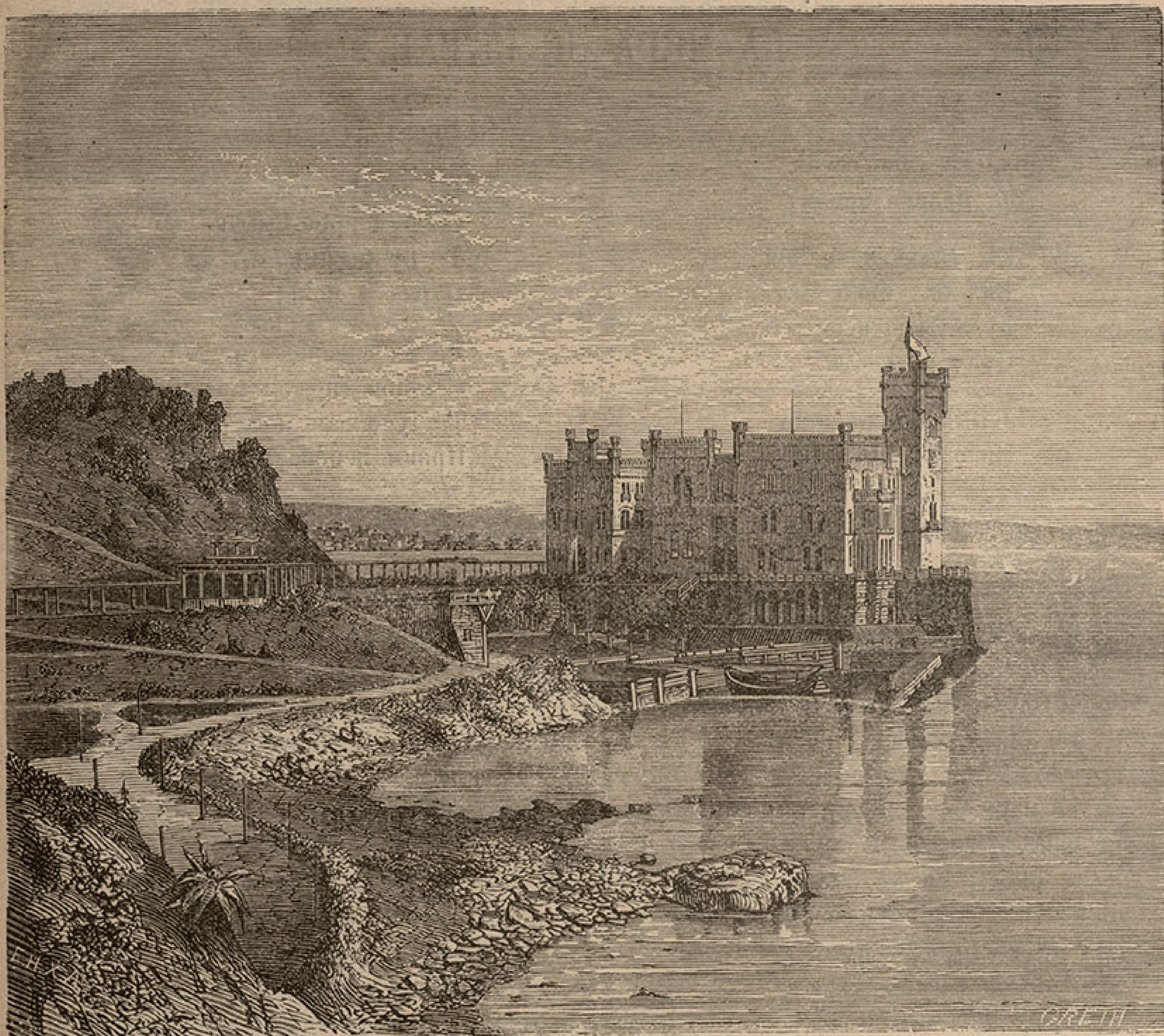
И у Цариграду има много красних студенaca. Ево, такав један студенац приказује вам и горња слика.

ГОРДОСТ И ЛУДОСТ.

Гордост и лудост
Другови су мили,

Тешко их је раздвојити,
Кад су с' побратили.

М. П—Ћ.

МИРАМАР.

Ко дође у Трст има шта и видети, јер Трст је дивна поморска варош. Али срамоте ради нека нико не каже да је био у Трсту, ако је пожалио труда отићи у оближњи двор Мирамар, — јер ту ће видети шта се може извести, кад се здруже природа и вештина.

Овај двор као да је запливао у море а ипак се од копно није откинуо. Ову је зграду за своје уживање удесио добри али несретни ерцхерцог Максимилијан, млађи брат нашега владоца Фрање Јосифа првог. Ту је покојник заиста и провео

најлепше дане свога млађаног живота и камо среће да га зла коб није позвала у далеке дивље земље, где га је мученичка смрт очекивала.

Двор Мирамар, са својим необичним парковима и вртovima, са оним дивним изгледом са три стране на море, а на траг на лепе приморске крајеве и данас је као неки мали земаљски рај, — али ипак туга нека сваком на душу падне, ко се туда прошета, јер не може а да се не сети његовог узвишеног домаћина и његове горке судбине.

СА ЧЕГА ЈЕ СЕТАН.

Лакве су те мисли
Тако обрвале
Кад си тако сетан
Мој милени брале?

Ех, та како не бих,
Кад бих иш'о Мити,
А сад ево несмем
Кућу оставити.

Јер код куће нису
Ни отац ни мама,

А кућа не треба
Никад да је сама

Но чекаћу, шат ће
Скорим време доћи
Те ћу друговима
Отрчати моћи,

Да их ексерцирам
С мојом сабљом малом,
Та јуче сам пост'о
Првим ђенералом!

— Љ. —

РОДИНИ ГРЕСИ И ЊЕНО СТРАДАНИЈЕ.

Летела, летела рода да своје гладном желуцу нађе добра залогаја. Наједном нађе се код неког језера у ком је било доста раба

Аха! помисли рода у себи, — ту ће се моћи добро харити. Али како ми се чини, језерце је врло дубоко; а те луде рибе, чим ме опазе, тако побегну доле. Истина ни мој кљун није кратак, али да наставим и десет таквих кљунова, ипак не би њиме домашила дна. — Али нека; лукавством се може даље допрети.

Мислила је дуго како ће ујдурму да удеси. Спусти се на бајир језера, па још и загази мало у воду, од прилике до колена, и одатле је гледала како се мале рибице веругају тамо амо. Али нађе се једна стара риба и та тако оно мену оне мале, да се не примичу роди, јер би могле главом платити. Али рода је мирно стојала и ни мало није изгледала као да коме што зло мисли. Деси-ло се да се која несташна рибица и очешала о ноге њене, али рода није ни макнула кљуном, него као да је пуна мило срђа само је по кадгод уздахнула:

— Кукавне добре рибице! — Штета, штета! — Баш ми вас је жао!

Она стара риба, кад је то чула при-

маче се роди мало ближе, (али не на дохват) и запита је:

— А што ти нас жалиш, кума родо? Та нама је иначе овде врло добро, — само нам сада нешто није мило, што те у близини видимо.

— Кукавне рибице! поновиће рода. Ви страхујете од мене и од мог кљуна, а не знате да сам вам ја искрен пријатељ. Истина, што да лажем, било је време кад сам и ја рибе ловила, али ме је једна мудра и поштена совуљага поучила, да је то гадан и бездушан посао. Од тога доба ја не тражим никаква мяса, храним се зеленом травицом, корењем и воћем, па хвала богу лепо живим. Та ето могла си и сама видети, да сам хтела, могла сам до сада десет рибица прогутати, — ту су ми биле под носом, — нисам ни једну дирнула. Нећу вас никад ни дирати, јер сам се заветовала да ћу рибама добар пријатељ бити, да тиме поправим што сам им негда зрешила. Па за то ја сад и уздишем јер вас од срца жалим кад сам мало час пролетела над оном белом кућом, видела сам једног човека где велиху мрежу плете. Чим мрежу доврши доћи ће с њоме амо, да вас похвата.

Рибс се јако уплашиле на тај глас и почеле да се саветују шта да се ради, али нису могле да се домисле. Из језерца утећи не могу, јер не уму по кошну ходити. Но рода им поче поново говорити:

— Ја би вам могла помоћи. Ја знам за једно друго језерце које је скривено међу брдима, а ту никад људи не долазе, — ту би било за вас красота, да никад ни једну глава не заболи. Ако вам је по вољи ја ћу вас једну по једну све тамо пренети, све у мом кљуну. А није баш тако ни далеко.

Стара риба још није смела да се са свим поузда у роду, али је још већма страховала од мреже, за то ће рећи роди:

— Ја би волела да се најпре сама уверим, је ли то баш све тако као што ти велиш.

— Па то је најлакше. Ја ћу те за часак пренети тамо, а ти прегледај и препливај цело језерце — а знам да ће ти се омилиети — па онда ћу те опет донети натраг, нека друге рибе из твоји уста чују да вам рода није лагала.

Е па нека буде тако, ја пристојам.

И рода ухвати кљуном стару рибу, због старости већ није више ни здраво тешка била; а тако ју је лепо ухватила и назила да је само не повреди и не нажуљи. Тако одлети с њоме преко брда и долина и спусти се поред једног заиста лепог и скровитог језера, а стара риба тако заплива, промотри све и нађе да је то место веома подесно. За тим је рода опет поврати у оно прво језеро. Ту стара риба није могла да се доста нахвали оног марног језера и рече им: кума рода је сада доказала да нам је присни пријатељ, — од ње не треба више да зазиремо. И треба чим пре да се селимо.

И није се ни оклевало. Рода је тако прионула послу и поче преносити најпре мале рибице. Али сад је већ окрепула други лист. Чим коју рибицу подиже, не одлети с њоме к оном другом

језеру, већ се упути своме гњезду, и ту је рибици био брзо крај. Па онда се брзо врати да другу пресели, а најпре им је приповедала како су оне пресељене тамо веселе и задовољне, — те радости, те сладости, то више не роди. А сироте лаковерне рибице, њима није ни на ум падало шта се збива са њиховим другима, — а од куда би и могле то знати! И тако мало по мало рода пресели све рибе тамо, од куда се неће никад вратити. Трајало је то и месец дана и за то време била је у њеном гњезду сваки дан по више пута господска част. Кад се и последњи пут рода у језеро врати ту је нашла још само једног рака. Поче и њему сладити нову отаџбину и нуткати га да и њега пресели.

Матори рак одавно је већ почео сумњати да ту није чист посао, али, што јесте јесте, и њему је било непријатно и време дуго самцу резеру. Но кад му рода већ пружи свој кљун, он јој овако рече:

— Знаш шт., родо неће бити згодно да и мене у кљуну носиш; моја је кора тврда, могао би ти нажуљити кљун. Него ја ћу се закачити мојим кљештама о твој врат.

Па хајде нека буде како ти хоћеш! рече рода а у себи је помишљала: ја ћу већ тебс са висине стрести на какву стену; таки ће се распасти тај твој оклоп, па онда ћу још и тебе да поручам. — Али рак није био тако луд као што је изгледао. Кад су стигли до родина гњезда опази рак око гњезда силесију рибњих костију; — таки се сетио колико је сати избило.

— Сад таки да си ме носила натраг у моје језеро, — ако нећеш места ћу те удавити. — И то говорећи поче да стеже своје кљеште око родина врата, да јој покаже, да ту нема шале. Сад рода, хоћеш нећеш — морала је да га носи натраг а кад су стигли над језеро рак стисну своје кљеште што је игда могао,

— рода не могаше ни дахнути већ стрмоглавце стропошта се у воду. Али рак је ни онда не пусти, док се није уверио да се одиета удавила.

И рак јој је онда држао као неко

надгробно слово: Лакома си била, лукава си била, прождрљива родо, али си своје грехе скупо платила! — То рече и увуче се под воду у своје старо обиталиште.

О Ћ У Л И ?

Оћу ли ?

Ево ме!

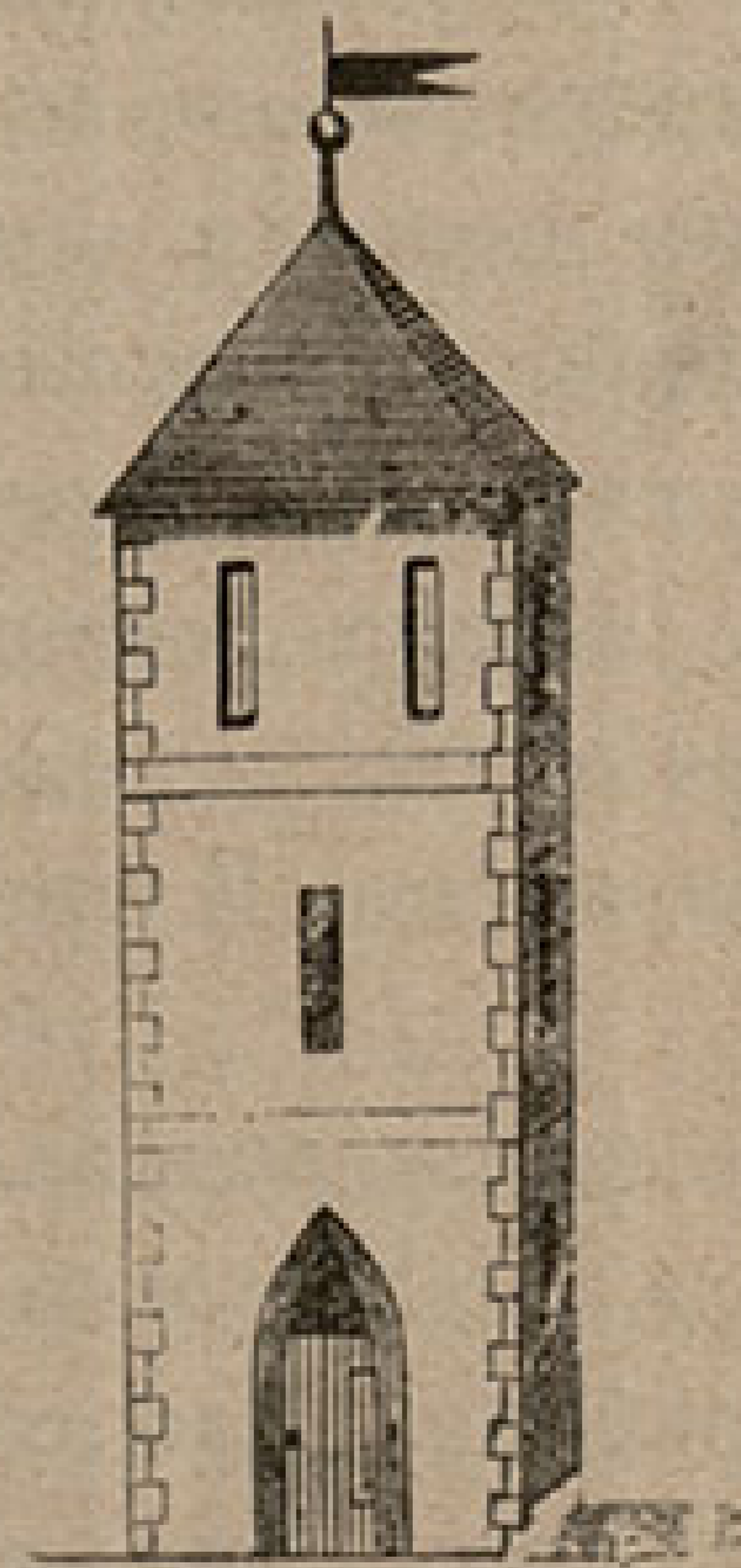
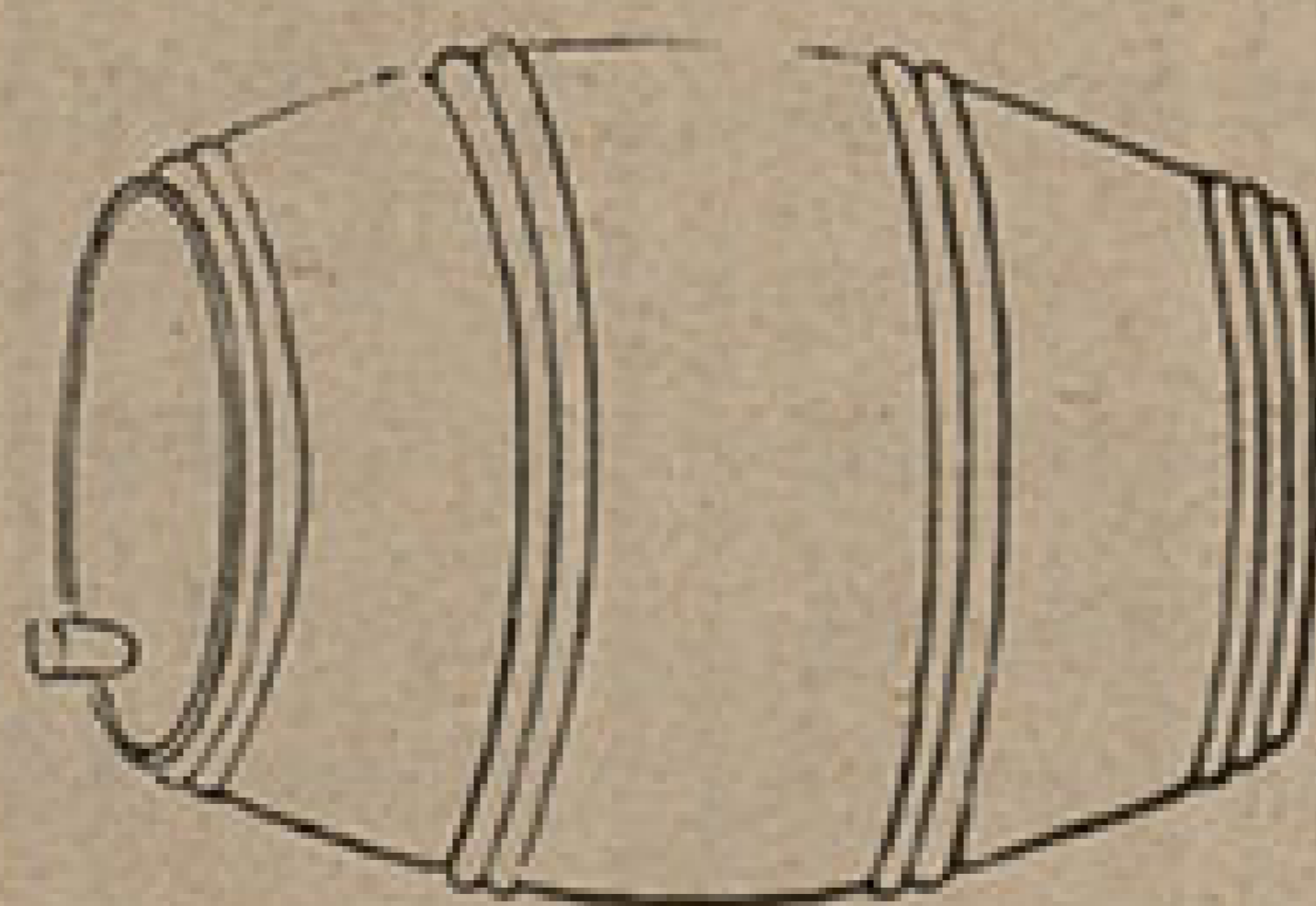
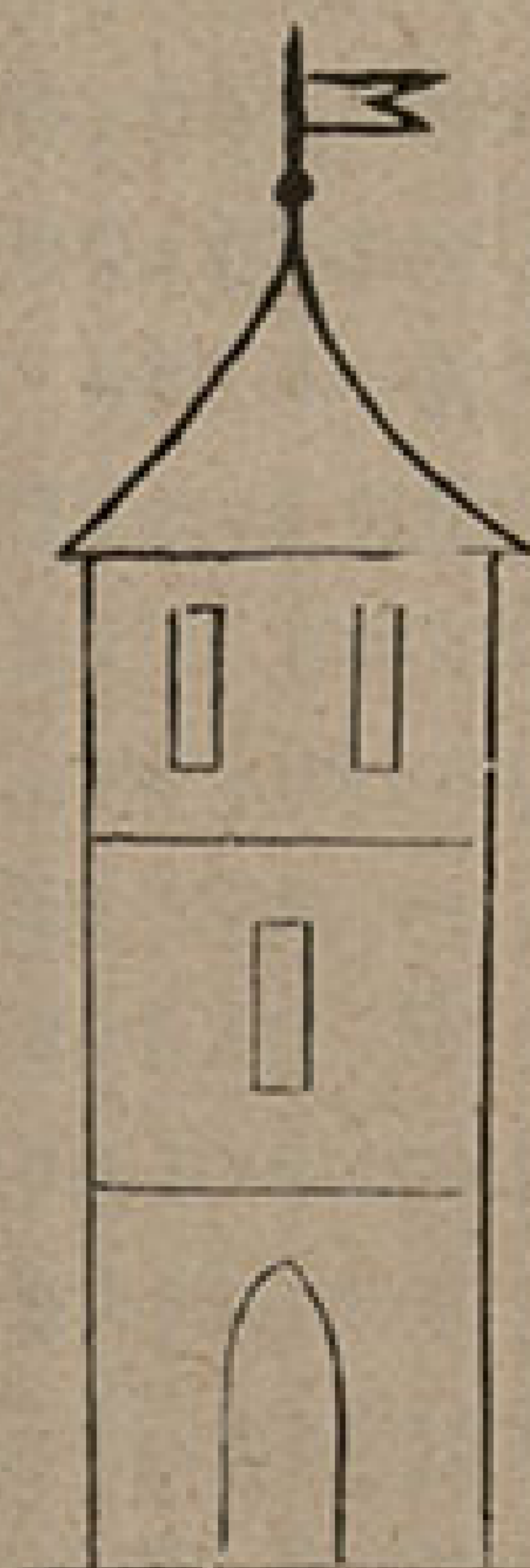

Оћу.

Ајао !

МАЛИМ ЂАЦИМА ЗА ПРЕЦРТАВАЊЕ.

ОВЕЈАНА ЗРЊЦА.

Што не урадиш таки, може се лако десити, да нећеш урадити никад.

Многа деца кажу: само још један часак, само још један минут. — Али шездесет минута, то је већ један сат.

Ко живи у самим жељама, томе остаје мало времена за делање.

Зликовац никад није почео са великим злочином (Изведите сами чему вас то поучава.)

У меду се често паће жаока. Тако исто и у слатким меденим речима

ЈЕЗГРИЦЕ.

(са талијанског.)

— Пред ојаћеним човеком смејати се, или у веселом друштву снуждити се, — то се не може опростити.

— Мали зајам ствара пријатеља, а велики — непријатеља.

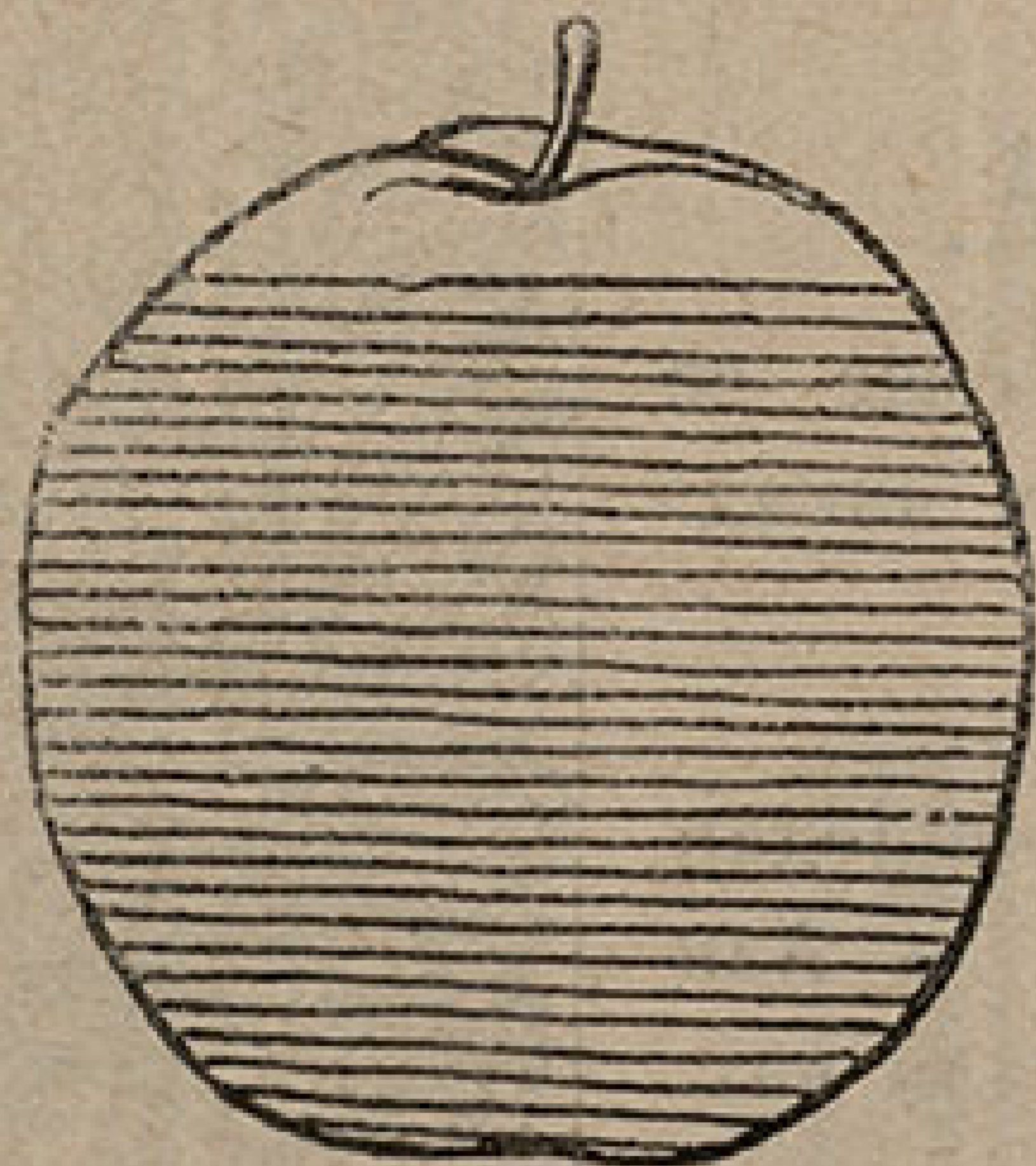
Грижа савести (коју многи богата-

ши осећају) и помисао на вечност, то је *несрећа у срећи*. А мирна савест (коју многи патници имају) то је *срећа у несрећи*.

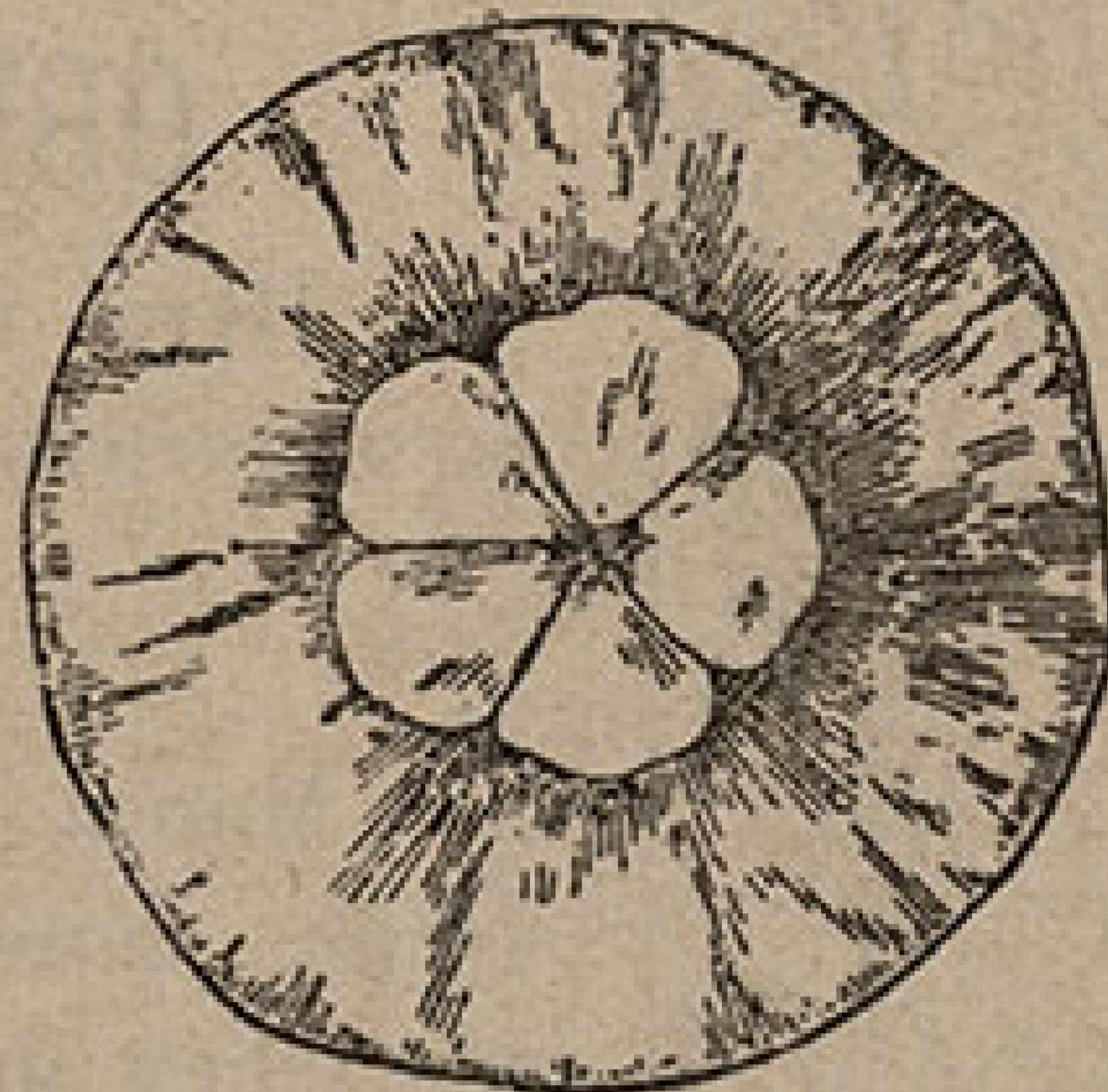
— Кад се двоје свађају, онда обично онај, који говори, има право. А нема право онај, који виче.

ЈАБУКА И ЊЕН ЦВЕТ.

Узми једну лепу здраву јабуку, па је исеци на танке колутове овако, као што је на слици обележено:

па кад такав један колут дигнеш и према светлости држиш, видићеш сасвим лепо обрису јабукиног цвета. Ево овако:

ОРАО, ШТУКА И РАК.

(П. Р. Славејков)

Орлу, штуци и раку,
Том породу неједнаку —
Чудну работу додели неко,
Да замене коња и вола,
Па да њих троје вуку кола.
У коли беше товар лак,
Те кад бич пуче на полазак,
Они су ласно, без помоћи,
Могли с колима напред поћи.
Ал' гле! Орао сури крилат,
Па вуче на високо,

Лењи рак опет у назад
А штука у дубоко.
Ко крив, ко прав? — не знам,
дечаци моји,
Ал' товар с коли и сад тамо стоји,

*

Без рада и напретка видићеш дружине
многе,
Ал то само за то, што међу њима нема
слоге.

С бугарског,

Љубомир Лотић.

ШТА МОЖЕ ДА УЧИНИ УМЕТНИК.

Славни глумац и оперски певач из доба краља Филипа V. по имену Фаринели представљао је у талијанској опери заробљеног јунака, који неког тирана моли да се смилује њему и његовој заручници и да им врати слободу. Тирани је представљао такођер славни глумац Ренати и улога му је била да остане хладан, глув и нем према молби заточничковој. Али Фаринели је у овом призору, што-но кажу надмашио сам себе, — таким је гласом молио тако је дивно и живо к срцу говорио, да је Ренати за тренутак заборавио где је и уместо да

роба свога од себе одбије он поче плакати, загрли га и пољуби га. Ту је био и краљ Филип у својој краљевској паљеци (ложи) и чим се тај приказ свршио он журно устаде и удали се из позоришта. Сетио се да је пре једног сата потписао самртну пресуду једном некретнику, који би заиста другог дана у зору био стрељан. Кад је краљ у двор дошао прво му је било да ту пресуду изиште натраг, а чим ју у руке добио, таки ју је подерао.

Ето шта може да учини ваљан уметник.

Разнолије

(*Најмања парна машина.*) Неки *John R. Hare* изумео је парну машину, која је врло мала, од прилике као дугме какво. Но боље ћемо је одредити, ако кажемо, да читава машина стане у децији напретак. Точак јој се у минути 3000 пута окрене.

(*Чудна справа.*) Американец неки, по имену *Принце*, пронашао је особиту неку справу. Ако злато, сребро или други који метал у воду падне, може се наћи помоћу електризоване игле, која се налази на тој справи. Казује чак и колико је дубоко у води.

(*Кинези*) носе на сред главе перчин (курјук), који особито пазе и чувају. Двојици Кинезима у Америци (њих има и тамо), отсекоше као за казну перчин; то је тако дирнуло кинезе да су од туге полудили.

Бела дивокоза. У бернским Алпима близу Ленка, видише скоро белу диво-

козу. Колико се зна, виђали су беле дивокозу пре сто година. Још је млада и иде у друштву са обичним дивокозама.

Цео разред стао у једно дрво. У Немачкој на две миље северно од места *Elbing*-а има див-храст, по свој прилици највећи у Немачкој. Пречник му је 9·36 м, и шунаљ је. Та је шуњина тако велика, да је читав један разред од 35 ученика, све од 11—12 година, заједно са учитељем стао.

Дете које у помрчини види. У Чикагу (у Америци) живи дете, које у мраку види. Многи су лекари испитивали овог чудног болесника, и сви држе да се не може излечити. У помрчини му се светле очи као у мачке, а дужице већим делом нема. Пеможе да издржи велику светлост, и боље види у даљину него у близину.

За децу скупио **Б. М**

Даштања

I. За мању децу.

1., *Ја сам нешто, у чему можеш разне ствари кувати. А кад ме чистиш од остраг, онда нисам ником мила ствар, јер од мене осећа бол.*

2., (*Коњички скок.*)

ЗЛО	СВЕ	ЗЛИМ	КО
ДРУ	СЕ	НА	ЖИ
СЕ	ТУ	ЖИ	СА

Јсванка Илића.

II. За одраслије

(*Шаливо ишање.*)

3., Који човек није никад лак?

4., (*Аришмогриф.*)

1. 2. 3. 4. 5. 6. Позната варош.

3. 1. 2. 4. 5. 6. Нешто слатко.

3. 2. 4. 2. Тица.

3. 2. 5. 6. Тица.

3. 2. 1. Риба.

1. 6. 4. Биљка.

2. 3. 6. 1. Број.

Даринка пл. Бугарин.

5., КОПА ПЕТ ПОЛЕТ.

Од ове три речи да се разместили
слова, састави једна реч, и та да
буде име једног вулкана у Америци.

В. Бичанска.

Решења и имена оних који реше и на време
уредништву јаве, штампаће се у броју 6-ом.

РЕШЕЊА ДАШТАЊА

из броја 3-ег.

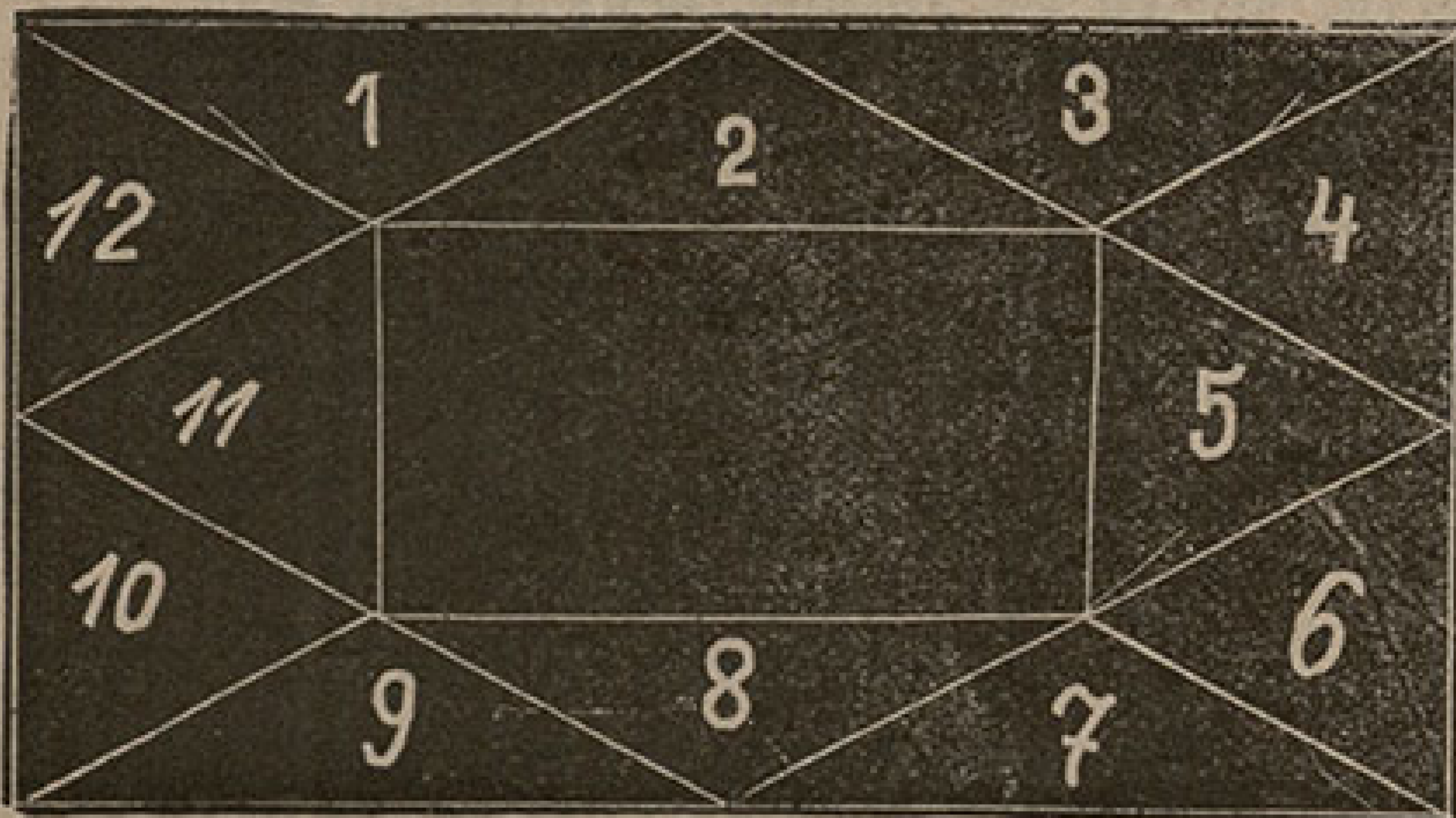
1., МОСТАР. (Главна варош у Херцеговини.)

2., (Ребус.) НАУМ.

3., Н о ј. — Р о ј.

4., (Шаливо ишање) С а т. (Часовник.)

5.,

Тима и Велимир Замуровић у Тиса Хиџошу, 1. 2.

3. — Невена Јовановић ученица I. разр. в. дев

САДРЖАЈ: Рибија гњезда (са сликом). — Код ујака. — Љубичицама (од Црка). — Завидљивац и тврдица. — Једном детету (песма Т. Худа) — Како се богатом верује а сиромасу не — Студенац у Цариграду (са сликом). — Гордост и лудост. — Мирамар (са сликом). — Са чега је сетан (песма). — Родни греси и њено страдање. — Ођу ли? (с 4 слике). — Малим ђацима за прецртавање (3 слике). — Овејана зрица. — Језгрице. — Јабука и њен цвет. — Орао, штука и рак. — Шта може да учини уметник. — Разнолије. — Даштања. — Новије књиге и листови

Цена је „*Листу*“ за Аустро-Угарску: на читаву годину 4 фор., на пола године 2 фор. За Србију, Црну Гору и за остале крајеве 10 динара или 5. фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године. — Сиромашнијим ђацима и свима учитељима даваћемо „Невен“ за четврт цене јефтине. Т. ј. за три фор. годишње, 1 ф. 50 новч. на по год — а за 75 новч. на три месеца. У Србији и другим земљама 7 дин. годишње, 3½ дин. на по год. — а 1 дин. и 75 пара за три месеца.

Штампарија А. Пајевића у Новом Саду.

шк. у Новом Саду 2. 3. — Анка Костић у Бечу, 3 — Лепосава Ивачковић из Делиблата, 1. 3. — Петар Богдановић. гимназ. II разр. у Н. Саду, 1. 2. 3. 5. — Ђока Секулић Карловчанин у Н. Саду, 1. 2. — Јованка и Милица Илића у Томашецу, све. — Дане М. Јовановић ученик 2. разр. у Београду, 1. 3. 4. — Мита М. Марић гимназиста у Винковци, 1. 3. 4. 5. — Бранко Муачевић ученик 2. разр. у Осеку, 1. 2. — Никола Нинић питамац ман. Гомирја, све. — Софија Јојић ученица II. разр. више дев. школе у Сомбору, 1. 2. 3. 4. — Славко Топонареки ученик 3. разр. осн. школе у Београду, 1. 2. 4. — М. Новаковић ученик 2. разр. осн. шк. у Цариграду, 1. 2. 3. — Драгомир С. Бркић ученик I. разр. гимн. у Лесковцу, 1. 2. 3. 4. — Никола Милутиновић ученик II. разр. у Панчеву, 1. 2. 3. 4. — Марко Гавриловић гимн. I. разр. у Београду, 1. — Емилија Јелић ученица 3. разр. у Шова, 1. 2. 5. — Коста Стајић ученик 4. разр. реалке у Земуну, све. — Даница Вурдеља ученица II. р. у Петрињи, 1. 2. 3. 4. — Даринка пл. Бугарин, реалкиња у Петрињи, све.

Навнадно решили из бр. 2. Сима Павловић из (?), све. — Катица Мандрино ученица 3. разреда у Панчеву, 1. 3. — Јован и Милена Попов, ученици 5. и 3. разр. у Брестовцу 1. 2. 3. — Славко Н. Топонареки ученик 3. разр. разр. основне школе у Београду, 1. 2. 3. — Александар (Бранко) Павловић ученик 4. разр. осн. школе у Н. Саду 1. 2. 3. 4. — Сима и Живко Милутиновић ученици 2. разр. у Панчеву, 1. 2. 4. 5.

НОВИЈЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВЕ

које уредништво у замену прима.

Невјера. Приповјетка из народног живота. Написао Сретен Данич. Издање срп. књижаре и штампарије Браће М. Поповића у Н. Саду 1887. Цена 20 новч.

Мија Бродар. Приповетка из Баната. Написао Милутин Јакшић. (Прештампано из „Стражилова“.) У Н. Саду Српска штампарија дра Светоз. Милетића. 1887. Цена (?)

Удатба Беатрице. Роман од Хуга Конвеја. Превео Милан Петровић. Издање српске књижаре Браће М. Поповића. У Новом Саду 1887. Цена 80 новч.

Летопис Матице Српске Уређује А Хацић. Књига 149 (1887. Свеска I). У Н. Саду штампарија дра Свет. Милетића. Цена 70 н.

Власник и уредник др. Ј. Јовановић. (адреса: Dr. Jov. Jovanović, Wien, IX. Porcellangasse Nr. 56.)

Издање и штампа А. Пајевића.